

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра фінансів

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

_____ “ ____ ” _____ 20__ р.

ОК 18. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінанси

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Івано-Франківськ – 2020 рік

Робоча програма з дисципліни «Фінанси» для студентів спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність ОР бакалавр, 2020 р. 31с.

Розробники:

Мацьків В.В. кандидат економічних наук, викладач кафедри фінансів

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів

Протокол від “28” серпня 2020р. № 1

Завідувач кафедри фінансів _____ (Левандівський О.Т.)
(підпис)

(прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ **2020 р.**

Схвалено науково-методичною радою економічного факультету.

Протокол від “ _____ ” _____ 2020 р. №__

“ _____ ” _____ 2020 р.

Голова _____ (Гнатюк Т.М.)
(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Нормативна	
Модулів – 1	спеціальність <u>076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</u> (шифр і назва)		
Змістових модулів – 3		2	2
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
	3-й		
	Лекції		
	Освітній рівень: бакалавр	16 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	78 год.
Тижневих годин : аудиторних – 2 год самостійної роботи студента – 4 год		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33% : 66%

для заочної форми навчання – 13% : 87%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - формування у студентів системи глибоких теоретичних знань із фінансів, вироблення практичних навичок та використання здобутих знань у практичній діяльності, розвиток сучасного наукового мислення і формування інтересу до самостійної творчої роботи.

Завдання:

- 1) зорієнтувати студента у розумінні сутності фінансів;
- 2) ознайомити студента із закономірностями у сфері фінансових відносин держави, суб'єктів підприємницької діяльності та населення;
- 3) показати напрями впливу фінансів на суспільний прогрес і роль фінансів в економічній перебудові суспільства на шляху розвитку ринкових відносин;
- 4) навчити студента визначати сукупність заходів, що забезпечують використання фінансів як одного з дійових важелів економічної політики держави.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сутність, функції фінансів;
- основні ознаки фінансових відносин;
- етапи становлення фінансової науки;
- суть та структуру фінансової системи та фінансового механізму;
- основи організації державних, місцевих та міжнародних фінансів;
- суть, види податків та механізм оподаткування;
- особливості функціонування фінансового ринку;
- правила страхування;
- особливості фінансів суб'єктів господарювання;
- історичні передумови створення та основи функціонування міжнародних фінансових інституцій.

вміти:

- визначати основні поняття фінансів;
- розуміти сутність і тенденції розвитку фінансових відносин та їх особливості у сфері державних фінансів і фінансів господарських одиниць;
- визначати модель перерозподілу ВВП через бюджетну систему;
- аналізувати динаміку і структурні зрушення у складі доходів та видатків бюджету;
- визначити розмір суми до оподаткування і суму податків;
- визначити чистий дохід від реалізації продукції;
- складати баланс фірми на кінець звітного періоду;
- визначити курс акції;
- розраховувати розмір страхових виплат
- проводити обмінні операції з іноземною валютою;
- вирішувати актуальні питання теорії і практики розбудови фінансової політики держави.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин /3 кредити ECTS.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями.

Інтегральна компетентність

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях

СК2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

Програмні результати навчання

ПРН2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

Пререквізити. Дисципліна є вихідною з дисциплін «Макроекономіка», «Економіка підприємства».

Постреквізити. Дисципліни, які будуть використовувати результати навчання даного курсу: «Інвестування», «публічні закупівлі».

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРІЯ ФІНАНСІВ ТА ФІНАНСОВА НАУКА.

Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів

Предмет науки про фінанси. Фінанси — специфічна форма суспільних відносин. Об'єктивні передумови виникнення і розвитку фінансів. Фінанси як економічна, вартісна, розподільна, історична категорія. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення. Фінансові ресурси як матеріальні носії фінансових відносин.

Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансових відносин. Прості і складні фінансові категорії. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями.

Функції фінансів як виявлення суттєвих ознак, властивостей і суспільного призначення фінансів. Розподільна функція, її зміст. Об'єкти і суб'єкти розподілу і перерозподілу вартості суспільного продукту. Контрольна функція. Фінансова інформація та її роль у реалізації контрольної функції. Взаємозв'язок розподільної і контрольної функцій. Дискусійні питання щодо функцій фінансів.

Вплив фінансів на розвиток суспільного виробництва. Фінансове забезпечення відтворювального процесу. Форми фінансового забезпечення.

Фінансове регулювання і фінансове стимулювання економічних і соціальних процесів. Підвищення ролі фінансів в умовах ринкових відносин.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СФЕРИ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ: ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ

Тема 2. Бюджет. Бюджетна система України

Бюджет як економічна і правова категорія. Місце і значення бюджету в загальній системі фінансових відносин. Розподільна і контрольна функція бюджету. Бюджетний механізм фінансового регулювання і посилення його конструктивного впливу на реалізацію стратегії економічного і соціального розвитку України.

Бюджетна система: поняття і принципи побудови. Критерії розмежування доходів і видатків між ланками бюджетної системи. Міжбюджетні відносини. Регулювання міжбюджетних відносин. Міжбюджетні трансферти. Види міжбюджетних трансфертів. Фінансові нормативи бюджетної забезпеченості та їх використання для визначення розподілу міжбюджетних трансфертів.

Бюджетний процес. Поняття бюджетного процесу і його складові етапи. Організаційні засади бюджетного планування. Порядок складання, розгляду і затвердження проектів державного і місцевих бюджетів. Виконання бюджетів за доходами і видатками.

Казначейська система виконання державного і місцевих бюджетів.

Бюджетні права державних органів законодавчої і виконавчої влади.

Економічна сутність доходів і видатків бюджету. Форми їх прояву і матеріальне втілення. Загальний і спеціальний фонди державного бюджету. Класифікація бюджетних доходів. Джерела формування бюджетних доходів. Форми і методи мобілізації грошових коштів у бюджет.

Податкові і неподаткові надходження, їх склад і структура. Офіційні трансферти.

Видатки державного бюджету, їх класифікація. Основні напрямки використання бюджетних коштів. Поточні та капітальні видатки. Витрати державного бюджету на соціальний захист населення. Склад і структура витрат державного бюджету в соціально-

культурній сфері. Фінансування науки. Витрати державного бюджету на фінансову підтримку економіки. Витрати на оборону і державне управління.

Тема 3. Податки і податкова система

Економічна сутність і функції податків. Складові податків та їх характеристика. Становлення та розвиток податкової системи України. Принципи оподаткування: їх зміст. Склад та структура податкової системи. Податкова політика і податковий механізм. Класифікація податків. Загальнодержавні і місцеві податки: їх роль в формуванні фінансових ресурсів держави. Характеристика основних податків податкової системи України. Проблеми в сфері функціонування податкової системи України та шляхи їх оподаткування. Концепція реформування податкової системи України в сучасних умовах: механізми, методи і інструменти її реалізації

Податковий кодекс України, його значення для формування і функціонування науково-обґрунтованої і стабільної податкової системи держави.

Тема 4. Соціальні позабюджетні фонди.

Соціальні позабюджетні фонди, їх склад, роль і місце у фінансовій системі України. Фактори, що обумовлюють необхідність створення в державі бюджетних та позабюджетних фондів. Класифікація фондів за призначенням і різними рівням управління. Роль соціальних позабюджетних фондів в економічному і соціальному розвитку суспільства. Фонди державного соціального страхування. Джерела формування доходів і напрямки видатків соціальних позабюджетних фондів. Єдиний соціальний внесок. Сучасна стратегія управління соціальними позабюджетними фондами України і механізми її реалізації.

Тема 5. Фінанси суб'єктів господарювання.

Сутність фінансів суб'єктів господарювання і принципи їх організації. Грошові надходження від діяльності підприємств, їх склад і економічна характеристика. Валовий і чистий дохід. Загальний і чистий прибуток. Класифікація доходів і видатків. Фінансові ресурси. Власні і залучені грошові кошти.

Особливості фінансів підприємств різних організаційно-правових форм. Джерела формування і напрямки використання фінансових ресурсів комерційних підприємств державної і недержавної форм власності. Взаємовідносини підприємницьких структур із бюджетом і цільовими державними фондами. Вплив галузевих факторів на організацію фінансів підприємств.

Фінанси бюджетних установ. Кошторисне фінансування, його зміст і принципи. Неприбуткова діяльність громадських формувань і добровільних фондів.

Управління процесами формування і використання фінансових ресурсів господарських суб'єктів. Розроблення балансів грошових потоків і прогнозування фінансових результатів.

Тема 6. Фінансовий ринок

Сутність фінансового ринку, його роль у мобілізації і розподілі фінансових ресурсів. Економічні передумови функціонування фінансового ринку в Україні. Суб'єкти фінансового ринку.

Структура фінансового ринку. Грошовий ринок. Ринок кредитних ресурсів. Фондовий ринок як найважливіший сегмент фінансового ринку. Первинний і вторинний фондовий ринок, їх призначення. Біржовий і позабіржовий ринок цінних паперів.

Види цінних паперів, які можуть випускатись і обертатися в Україні. Основні

характеристики цінних паперів.

Правове регулювання фондового ринку. Державний контроль за випуском і обігом цінних паперів.

Фондова біржа: правове становище, організація і порядок роботи. Функції фондової біржі. Порядок допуску цінних паперів до обігу на фондових біржах.

Ринок фінансових послуг, його роль у функціонуванні економічної системи. Види фінансових послуг.

Перспективи розвитку фінансового ринку в Україні.

Тема 7. Страхування. Страховий ринок

Економічна необхідність і роль страхування в забезпеченні безперервності суспільного виробництва. Особливості фінансових відносин у сфері страхування. Функції страхування.

Суб'єкти страхових відносин: страховик, страхувальник, застрахований вигодонабувач.

Форми і методи страхового захисту. Класифікація страхування за об'єктами і за ознакою ризику. Принципи обов'язкового і добровільного страхування.

Перестраховання. Необхідність і роль перестраховання в забезпеченні сталості страхових операцій.

Доходи і витрати страховика. Страхові платежі як основне джерело доходів страховика. Витрати на виплату страхового відшкодування і страхових сум, відрахування в запасні і резервні фонди.

Страховий ринок. Поняття страхового ринку і його організаційна структура. Учасники страхового ринку. Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні. Ліцензування страхової діяльності.

Формування і розвиток страхового ринку в Україні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ ЯК ОСОБЛИВА СФЕРА ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ

Тема 8. Міжнародні фінанси

Сутність, призначення і роль міжнародних фінансів. Світові фінансові потоки: валютні, кредитні, фінансові ринки. Міжнародна фінансова інтеграція та її вплив на фінансові інтереси країн і регіонів.

Фінансова діяльність міжнародних організацій. Фінанси Організації Об'єднаних Націй і Європейського Союзу.

Міжнародні фінансові інституції: Міжнародний валютний фонд, Група Світового банку (Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Міжнародна асоціація розвитку, Міжнародна фінансова корпорація, Агентство з гарантування багатосторонніх інвестицій). Банк міжнародних розрахунків. Європейський Інвестиційний банк, Європейський банк реконструкції та розвитку. Їх завдання, сфери діяльності, формування капіталів та ресурсів.

Співпраця України з міжнародними фінансовими інституціями. Проблеми гармонізації фінансів України відповідно до критеріїв і стандартів Європейського співтовариства. Міжнародний фінансовий ринок: міжнародний ринок грошей (валютний ринок), міжнародний ринок кредитних ресурсів, міжнародний ринок цінних паперів.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	Всь о- го	у тому числі					Всь о- го	у тому числі					
		л	п	ла	ін	с.р		л	п	ла	ін	с.р	
		б	д	.			б	д	.				
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРІЯ ФІНАНСІВ ТА ФІНАНСОВА НАУКА.													
Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів	10	2	2	-	-	6	12	1	1	-	-	10	
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	10	2	2	-	-	6	12	1	1	-	-	10	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СФЕРИ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ: ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ													
Тема 2. Бюджет. Бюджетна система України	12	2	2	-	-	8	12	1	1	-	-	10	
Тема 3. Податки і податкова система	12	2	2	-	-	8	12	1	1	-	-	10	
Тема 4. Соціальні позабюджетні фонди.	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10	
Тема 5. Фінанси суб'єктів господарювання.	12	2	2	-	-	8	12	1	1	-	-	10	
Тема 6. Фінансовий ринок	12	2	2	-	-	8	12	1	1	-	-	10	
Тема 7. Страхування. Страховий ринок	12	2	2	-	-	8	10	1	1	-	-	8	
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	70	12	12	-	-	46	68	5	5	-	-	58	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ ЯК ОСОБЛИВА СФЕРА ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ													
Тема 8. Міжнародні фінанси	10	2	-	-	-	8	10	-	-	-	-	10	
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	10	2	-	-	-	8	10	-	-	-	-	10	
Усього годин	90	16	14	-	-	60	90	6	6	-	-	78	

5. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.н.	з.ф.н.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРІЯ ФІНАНСІВ ТА ФІНАНСОВА НАУКА.			
1	Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів	2	1
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СФЕРИ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ: ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ			
2	Бюджет. Бюджетна система України	2	1
3	Податки і податкова система	2	1
4	Соціальні позабюджетні фонди.	2	
5	Фінанси суб'єктів господарювання	2	1
6	Фінансовий ринок	2	1
7	Страховання. Страховий ринок	2	1
	Всього	14	6

6. Теми лабораторних занять

Згідно з робочою програмою для дисципліни лабораторні заняття не заплановані для жодної форми навчання.

7. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення дисципліни. Її зміст визначається робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Зміст СРС з дисципліни складається з таких видів роботи:

- підготовка до аудиторних занять;
- виконання практичних завдань протягом семестру;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом;
- написання рефератів.
- підготовка до усіх видів контролю, в тому числі до контрольних робіт, іспиту.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.н.	з.ф.н.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРІЯ ФІНАНСІВ ТА ФІНАНСОВА НАУКА.			

1.	ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ ФІНАНСОВОЇ НАУКИ ЯК ПІЗНАННЯ СУТНОСТІ ФІНАНСІВ 1. Законспектувати тему 2. Підготувати реферативне повідомлення з переліку відповідно до теми семінару	6	10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СФЕРИ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ: ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ			
2.	ТЕМА 2. БЮДЖЕТ. БЮДЖЕТНА СИСТЕМА УКРАЇНИ 1. Підготувати реферативне повідомлення з переліку відповідно до теми семінару 2. Опрацювати Бюджетний кодекс України за питаннями семінару 3. Розв'язувати типові задачі.	8	10
3.	ТЕМА 3. ПОДАТКИ І ПОДАТКОВА СИСТЕМА 1. Підготувати реферативне повідомлення з переліку відповідно до теми семінару 2. Опрацювати Податковий кодекс України за питаннями семінару 3. Розв'язувати типові задачі. 4. Підготуватись до контрольної роботи.	8	10
4.	ТЕМА 4. СОЦІАЛЬНІ ФОНДИ. 1. Опрацювати: Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1057-15 Закон України «Про пенсійне забезпечення» [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1788-12 Указ Президента України Про положення про Пенсійний фонд України [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/384/2011 2. Підготувати реферативне повідомлення з переліку відповідно до теми семінару	6	10
5.	ТЕМА 5. ФІНАНСИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ 1. Підготувати реферативне повідомлення з переліку відповідно до теми семінару 2. Опрацювати законодавство: Господарський кодекс України; Закон України «Про акціонерні товариства» [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/514-17 3. Розв'язувати типові задачі.	8	10

6.	<p>ТЕМА 6. ФІНАНСОВИЙ РИНОК</p> <p>1. Підготувати реферативне повідомлення з переліку відповідно до теми семінару</p> <p>2. Опрацювати законодавство: Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» [Електронний ресурс] - Режим доступу http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2664-14</p> <p>Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3480-15</p> <p>3. Розв'язувати типові задачі.</p>	8	10
7.	<p>ТЕМА 7. СТРАХУВАННЯ. СТРАХОВИЙ РИНОК</p> <p>1. Підготувати реферативне повідомлення з переліку відповідно до теми семінару</p> <p>2. Опрацювати: Закон України «Про страхування» [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80</p> <p>3. Розв'язувати типові задачі.</p> <p>4. Підготуватись до тестового контролю.</p>	8	8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ ЯК ОСОБЛИВА СФЕРА ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ			
8.	<p>ТЕМА 8. МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ</p> <p>1. Законспектувати тему</p> <p>2. Підготувати реферативне повідомлення з переліку відповідно до теми семінару</p>	8	10

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Зміст самостійної роботи	Форма контролю	Тиждень, на якому здійснюється контроль
Сутність фінансів, їх функції	Письмово-усна	1.
Особливості фінансів як історичної категорії	Письмово-усна	2.
Виникнення і розвиток теорії фінансів	Письмово-усна	3.
Фінансова політика і фінансовий механізм	Письмово-усна	4.
Суть та роль бюджету. Бюджетна система України	Письмово-усна	5.
Податки і податкова система	Письмово-усна	6.
Проблеми збалансованості бюджету	Письмово-усна	7.
Місцеві фінанси : суть та функції	Письмово-усна	8.
Система фондів соціального страхування	Письмово-усна	9.
Поняття та функції фінансів підприємств	Письмово-усна	10.
Суб'єкти, об'єкти та структура фінансового ринку	Письмово-усна	11.
Економічна сутність страхових відносин	Письмово-усна	12.
Сутність і роль міжнародних фінансів	Письмово-усна	13.
Суть, необхідність та значення фінансового менеджменту	Письмово-усна	14.
Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою	Письмово-усна	15.
Фінансова безпека держави	Письмово-усна	16.

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Індивідуальна робота передбачає дві форми. Перша стосується студентів, які виявили інтерес до дисципліни та мають намір глибше досліджувати визначену проблему. Можливий варіант, коли студент самостійно вибирає проблему, добирає літературу та готує доповідь. Друга форма — підготовка рефератів або доповідей, інформаційний матеріал, розрахункова робота, які у подальшому буде використано для написання кваліфікаційної роботи.

РЕКОМЕДОВАНА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

1. Наукові проблеми, що стоять перед сучасною фінансовою наукою.
2. Сутність інших функцій фінансів: оперативна, регулювальна, стимулююча, перерозподільча, виробнича.
3. Значення фінансової інформації у забезпеченні реалізації контрольної функції фінансів.
4. Суспільна роль фінансів, їх вплив на розвиток суспільного виробництва.
5. Форми фінансового забезпечення, регулювання та стимулювання соціально-економічних процесів.
6. Сучасні напрями економіко-математичного моделювання та особливості їх використання у вивченні фінансових явищ і процесів.
7. Об'єктивна необхідність і передумови виникнення фінансів у суспільстві.
8. Особливості формування і напрями використання централізованих фінансових ресурсів.
9. Джерела формування і напрями використання децентралізованих фінансових ресурсів.
10. Особливості складання та призначення балансу фінансових ресурсів і витрат держави.
11. Розвиток сучасної західної фінансової науки.
12. Сучасна фінансова наука в Україні.
13. Нобелівські лауреати з економіки, значення їх доробку для розвитку сучасної фінансової науки.
14. Список М. Блауга «100 великих економістів після Кейнса».
15. Роль філософії у формуванні нових фінансових концепцій.
16. Охарактеризуйте організаційну структуру фінансової системи в Україні.
17. Призначення та специфічні ознаки сфер і ланок фінансової системи.
18. Регіональна структура Міністерства фінансів України.
19. Форми і методи реалізації фінансової політики.
20. Система фінансових планів і фінансових балансів.
21. Особливості аудиту як незалежного фінансового контролю.
22. Роль фінансової політики у забезпеченні фінансової стабільності держави.
23. Особливості організації фінансової системи в зарубіжних країнах.
24. Взаємозв'язок фінансової системи та фінансової політики.
25. Система управління фінансами в економічно розвинутих ринкових країнах.
26. Удосконалення фінансового механізму в Україні.
27. Використання системи фінансових стимулів і санкції з метою активізації економічного зростання.
28. Напрями змін у системі фінансового планування при переході до ринку.
29. Роль фінансових балансів і планів в системі макроекономічного регулювання економіки.
30. Характеристика найбільш поширених видів фінансових планів.
31. Платіжний баланс, його значення в системі фінансових балансів держави.

32. Фінансові ресурси держави: методи залучення та напрями використання.
33. Система фінансового контролю в Україні.
34. Завдання та функції Міністерства фінансів України.
35. Становлення та розвиток податкової системи України.
36. Передумови та засади формування ефективної системи оподаткування.
37. Вплив податкової політики держави на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання.
38. Історичні умови виникнення та розвитку податків.
39. Становлення та розвиток науки про податки.
40. Податкове регулювання розвитку малого підприємництва: вітчизняний та зарубіжний досвід.
41. Податок на додану вартість: історія впровадження та перспективи.
42. Акцизний податок: нарахування та сплата.
43. Особливості справляння податку на прибуток підприємств.
44. Роль місцевих податків у податковій системі України.
45. Особливості місцевих податків і зборів у зарубіжних країнах.
46. Особливості державних фінансів провідних країн світу.
47. Фінансова категорія «бюджет» в історії економічної думки.
48. Становлення та розвиток бюджетної системи України.
49. Особливості бюджетних систем країн з розвинутою ринковою економікою.
50. Бюджетна політика України на сучасному етапі.
51. Бюджетний механізм соціально-економічного розвитку.
52. Основні напрями зміцнення фінансової незалежності місцевого самоврядування.
53. Місцеві фінанси зарубіжних країн.
54. Реформування міжбюджетних відносин в Україні.
55. Проблема збалансованості бюджетів в Україні.
56. Державний борг України: сучасний стан та перспективи його скорочення.
57. Зовнішній державний борг та механізм його обслуговування у країнах з перехідною економікою.
58. Шляхи оптимізації рівня та структури державного боргу.
59. Вплив державного кредиту і державного боргу на соціально-економічний розвиток країни.
60. Платоспроможність держави: сутність та шляхи забезпечення.
61. Роль страхового ринку в забезпеченні економічного зростання в країні.
62. Особливості співстрахування та перестраховування як напрямів страхової діяльності.
63. Особливості страхової послуги як продукту страхового ринку.
64. Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні.
65. Зміст та необхідність перестраховування.
66. Застосування співстрахування в страховій практиці.
67. Особливості та проблеми становлення і розвитку страхового ринку України.
68. Зарубіжна практика страхування.
69. Страхування як дієвий важіль стабілізації та розвитку економіки.
70. Основні сфери впливу розвитку страхування на соціально-економічний стан суспільства.
71. Зміст страхування відповідальності та напрями його розвитку в умовах ринку.
72. Види майнового страхування та перспективи їх розвитку.
73. Необхідність розвитку медичного страхування в Україні.
74. Класифікація облігацій.
75. Порядок обігу простих і переказних векселів.

76. Ринок фінансових послуг як складова фінансового ринку.
77. Порядок випуску та обігу інвестиційних сертифікатів.
78. Державне регулювання фінансового ринку в Україні.
79. Біржовий та позабіржовий фінансовий ринок.
80. Загальна характеристика фінансового ринку України.
81. Проблеми становлення і перспективи розвитку фінансового ринку України.
82. Особливості функціонування фінансового ринку в розвинутих країнах.
83. Роль ринку цінних паперів в економічній системі країни.
84. Фінанси бюджетних установ.
85. Особливості створення та формування майнової бази неприбуткових організацій.
86. Фінанси підприємств як основа фінансів суспільства.
87. Галузеві особливості організації фінансів підприємств.
88. Склад, джерела фінансування та ефективність використання необоротних і оборотних активів підприємств.
89. Шляхи підвищення фінансової стійкості підприємств.
90. Шляхи підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємств (на прикладі підприємства або галузі).
91. Фінанси підприємств як основа фінансів суспільства.
92. Галузеві особливості організації фінансів підприємств.
93. Склад, джерела фінансування та ефективність використання необоротних і оборотних активів підприємств.
94. Шляхи підвищення фінансової стійкості підприємств.
95. Шляхи підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємств (на прикладі підприємства або галузі).
96. Міжнародна валютна система та її еволюція.
97. Взаємодія України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями.
98. Структурні зрушення у міжнародній фінансовій системі в умовах глобалізації.
99. Фінансова глобалізація як фактор розвитку міжнародного фінансового ринку.
100. Сутність міжнародної фінансової інтеграції, її переваги і недоліки для різних груп країн.
101. Становлення та розвиток міжнародного ринку кредитних ресурсів.
102. Валютний ризик та його фактори.
103. Становлення та розвиток валютного ринку України.
104. Міжнародні фінансові організації як важлива складова сучасної інституціональної структури світового фінансового ринку.
105. Особливості діяльності Міжнародного валютного фонду.
106. Особливості діяльності організацій групи Світового банку.
107. Реструктуризація боргів країн по лінії Паризького і Лондонського клубів кредиторів.
108. Сутність поняття «фінансова стратегія».
109. Функціональні обов'язки фінансового менеджера.
110. Фінансовий менеджмент як система управління фінансами підприємств.
111. Особливості фінансового менеджменту на підприємствах державної і комунальної власності.
112. Особливості фінансового менеджменту на підприємствах приватної форми власності.
113. Вплив держави на застосування інструментів фінансового менеджменту.
114. Видатні фінансові менеджери.

9. Методи навчання

За джерелом передачі та сприймання навчальної інформації використовуються такі методи:

- словесні (розповідь-пояснення, бесіду, лекції).
- наочні (ілюстрація з використання ММП)
- практичні (розв'язування задач, підготовка рефератів)

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемний виклад, частково-пошуковий метод та дослідницький методи.

10. Методи контролю

Усне опитування, тестування, заслуховування доповідей та рефератів, контрольна робота, іспит.

Критерії оцінювання рівня знань на практичних заняттях, при виконанні самостійних та індивідуальних завдань :

5 балів – коли студент дає обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді на запитання, рішення задач правильні, демонструє знання навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів, наводить узагальнення і висновки, був присутній на лекціях і практичних заняттях має конспект;

4 бали – коли студент знає викладений матеріал на «відмінно», але ним допущені незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, розрахунків, коли за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Присутність на лекціях і практичних заняттях обов'язкова;

3 бали – коли студент дає неправильну відповідь на одне запитання або на всі запитання дає малообґрунтовані, невичерпні відповіді, припускається грубих помилок у розрахунках і тільки за допомогою викладача може виправити допущені помилки. При цьому враховується наявність конспекту.

2 бали – коли студент дає неправильні відповіді на 2-3 запитання, припускається грубих помилок у розрахунках і не може їх виправити, має конспект за темою завдання.

1 бал – студент отримує за умови, якщо не зміг викласти зміст питання, погано орієнтується в матеріалі; відсутні логічна послідовність висловлювань та зміст відповіді; виконане завдання містить багато помилок, що заважають розумінню загального змісту, не має конспекту.

0 балів – відповідь відсутня.

ПИТАННЯ З КУРСУ «ФІНАНСИ» ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

1. Предмет науки про фінанси. Суб'єкти і об'єкти фінансових відносин.
2. Фінанси як економічна категорія: визначення, характерні ознаки.
3. Фінансові ресурси як матеріальні носії фінансових відносин, їх види та ознаки.
4. Функції фінансів та механізм їх реалізації.
5. Суспільне призначення фінансів та їх роль у розвитку суспільного виробництва.
6. Сутність взаємозв'язку фінансів з іншими категоріями.
7. Характеристика фінансів як історичної категорії, передумови їх виникнення.
8. Особливості державних фінансів у різних суспільно-економічних формаціях.
9. Основні етапи розвитку фінансової науки.
10. Фінансова наука в Україні.
11. Мета і завдання фінансової політики, її зв'язок з економічною політикою.
12. Фінансова система: внутрішня та організаційна будова.
13. Сфери і ланки фінансової системи, їх взаємозв'язок.
14. Фінансовий механізм як сукупність форм і методів організації фінансових відносин.
15. Фінансове планування: об'єкти, мета, завдання і принципи.
16. Система фінансових планів, їх види.
17. Методи фінансового планування, їх переваги і недоліки.
18. Фінансовий контроль: об'єкт, предмет, завдання, принципи.
19. Здійснення фінансового контролю: види, форми, методи.
20. Система органів фінансового контролю.
21. Фінансове право як самостійна галузь права: предмет, його загальна і особлива частини.
22. Фінансове законодавство, його вертикальна та горизонтальна структура.
23. Економічна та організаційно-правова сутність податків, їх значення та характерні особливості.
24. Податки й інші обов'язкові платежі, їх спільні та відмінні риси.
25. Основні елементи податку.
26. Функції податків та їх характеристики.
27. Класифікація податків за різними критеріями.
28. Сутність і наукові принципи побудови податкової системи.
29. Податкова система України: загальнодержавні й місцеві податки та збори.
30. Податкова політика держави, критерії її успішності.
31. Платники, об'єкти, ставки та пільги прямих податків.
32. Платники, об'єкти, ставки та пільги непрямих податків.
33. Місцеві податки та збори.
34. Особливості сплати зборів на державне пенсійне та загальнообов'язкове соціальне страхування. Єдиний соціальний внесок.
35. Засади спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.
36. Сутність бюджету: економічний і правовий зміст, форми прояву.

37. Особливості бюджету як ланки державних фінансів.
38. Бюджетні відносини та їх особливості.
39. Функції бюджету як економічної категорії.
40. Бюджетна система: поняття, склад, принципи побудови.
41. Зведений бюджет України та його структура.
42. Бюджетний устрій, його засади і принципи.
43. Бюджетний процес, його стадії.
44. Сутність, організаційне значення та складові бюджетної класифікації.
45. Сутність доходів бюджету. Бюджетна класифікація доходів бюджету.
46. Загальний і спеціальний фонди Державного бюджету України.
47. Зміст видатків. Бюджетна класифікація видатків бюджету.
48. Економічна та організаційна сутність місцевих фінансів, їх сфери, суб'єкти та об'єкти.
49. Функції місцевих фінансів.
50. Доходи місцевих бюджетів, їх групи. Джерела доходів місцевих бюджетів.
51. Міжбюджетні трансферти, їх види.
52. Видатки місцевих бюджетів, порядок їх розмежування.
53. Бюджетний дефіцит: сутність, причини виникнення та види. Концепції збалансування бюджету.
54. Методи фінансування бюджетного дефіциту та їх характеристика.
55. Механізм секвестру видатків і порядок його застосування. Захищені статті видатків.
56. Сутність державного кредиту, його необхідність і роль у формуванні фінансових ресурсів держави.
57. Функції державного кредиту.
58. Міжнародний державний кредит, його форми.
59. Класифікація державних позик.
60. Поняття державного боргу, його економічна та організаційна сутність. Гранична величина державного боргу.
61. Управління державним боргом та його принципи.
62. Сутність ризику, його види та характеристика.
63. Економічна та правова сутність страхових відносин.
64. Функції та принципи страхування.
65. Роль страхування в економіці. Єдність і відмінність фінансів та страхування.
66. Суб'єкти страхових відносин.
67. Види страхування та їх характеристика.
68. Поняття страхового ринку, його організаційна структура.
69. Посередницька діяльність на страховому ринку: страхові брокери та страхові агенти.
70. Держава і державний нагляд на страховому ринку. Показники функціонування страхового ринку.
71. Система державних цільових фондів: об'єктивність і доцільність існування, принципи їх діяльності.
72. Джерела формування доходів і напрями видатків фондів соціального

страхування .

73. Фінансовий ринок: економічна і організаційна сутність, функції та завдання.
74. Структура фінансового ринку за часовою ознакою: грошовий ринок та ринок капіталів.
75. Сектори фінансового ринку відповідно до інституціональної структури.
76. Сегментація фінансового ринку за групами та видами фінансових активів.
77. Суб'єкти та інфраструктура фінансового ринку.
78. Фінансові інструменти як об'єкти фінансового ринку, їх класифікація.
79. Цінні папери: сутність, ознаки, властивості, функції.
80. Ринок цінних паперів: сутність, функції та структура.
81. Правове регулювання та державний контроль на ринку цінних паперів.
82. Фондова біржа та її функції.
83. Класифікація та функціональне призначення фінансових посередників.
84. Сутність та значення фінансів підприємств: об'єкт, суб'єкт, роль у фінансовій системі держави.
85. Методи та принципи організації фінансів суб'єктів господарювання (фінансових установ, страхових компаній, неприбуткових організацій, підприємців-фізичних осіб).
86. Суть і роль міжнародних фінансів.
87. Міжнародний фінансовий ринок.
88. Міжнародна фінансова політика, її типи.
89. Особливості діяльності міжнародних фінансово-кредитних інститутів.
90. Фінансовий менеджмент, його необхідність і значення в діяльності суб'єктів господарювання.
91. Особливості становлення та розвитку фінансового менеджменту як науки.
92. Стратегія і тактика фінансового менеджменту
93. Особливості організації фінансового менеджменту на підприємстві.
94. Еволюція та сучасні риси фінансових систем країн з розвинутою ринковою економікою.
95. Фінансова система Сполучених Штатів Америки, Німеччини.
96. Фінансова система Великої Британії, Франції.
97. Загальна характеристика фінансів Скандинавських країн.
98. Економічна безпека як багаторівнева система: поняття та базові елементи.
99. Фінансова безпека: сутність і місце в системі економічної безпеки.
100. Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави.

ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Освітній ступінь _____ бакалавр _____
Спеціальність 073 «Менеджмент»
Семестр 3
Навчальна дисципліна: **ФІНАНСИ**

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Сутність, необхідність і характерні особливості фінансів.
2. Класифікація податків.
3. Методи обмеження та шляхи скорочення дефіциту бюджету.
4. Визначити обсяг дохідної частини зведеного бюджету області, якщо доходи обласного бюджету становлять 12 млрд.грн; доходи районного бюджету – 7 млрд.грн; доходи бюджету міста обласного значення – 4 млрд.грн; сумарний обсяг доходів зведених районів області – 8 млрд.грн; сумарний обсяг доходів бюджетів міст обласного значення (без районного поділу) – 7 млрд.грн.

Затверджено на засіданні кафедри фінансів

Протокол № 3 від «23» листопада 2020 р.

Завідувач кафедри _____ к.е.н., доц. Левандівський О.Т.
(підпис)

Екзаменатор _____ к.е.н., викл. Мацьків В.В.
(підпис)

11. Розподіл балів, які отримують студенти

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Система оцінювання знань студентів з дисципліни «ФІНАНСИ» включає поточний та семестровий контролю знань.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, лабораторних, семінарських, індивідуальних занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у національній шкалі («відмінно» - 5, «добре» - 4, «задовільно» - 3, «незадовільно» - 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.

При *поточному контролі* оцінюються: систематичність роботи на практичних, семінарських, індивідуальних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, написання контрольної роботи, результати виконання і захисту реферату, експрес-контролю у формі тестів тощо.

Підсумкова оцінка за поточний контроль виставляється після проведення останнього у семестрі практичного (семінарського, лабораторного) заняття.

Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі екзамену.

Екзамен — форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо. Зміст екзаменаційних завдань та критерії оцінювання встановлюються кафедрами.

На екзамен виносяться питання програми навчальної дисципліни, типові і комплексні задачі, завдання, що потребують вміння синтезувати отримані знання та застосувати їх для вирішення практичних завдань.

Результати екзамену оцінюються у балах (максимальна кількість - 50), виставляються у відповідну графу екзаменаційної відомості та включаються у підсумкову оцінку з дисципліни.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума оцінок за поточний контроль знань та екзаменаційної оцінки.

Для денної форми навчання:

	Усне опитув а-ння	Тес ти	Контрол ьна робота	ІЗ	Словник економіч них	Сума балів за модуля	Екзам ен	Підсу мков а
--	-------------------------	-----------	--------------------------	----	----------------------------	----------------------------	-------------	--------------------

					термінів	ми		оцінка у 100 бальній шкалі
Максимальна кількість балів, яку може набрати студент	15	15	5	5	10	50	50	100

Шкала оцінювання успішності :

університетська	національна		шкала ЄКТС
90-100		<i>відмінно</i>	A
80-89		<i>добре</i>	B
70-79			C
60-69		<i>задовільно</i>	D
50-59			E
26-49		<i>незадовільно</i>	FX
1-25			F

Остаточна оцінка рівня знань з іспиту вписується в екзаменаційну відомість та залікову книжку студента.

12. Методичне забезпечення

1. Навчальна програма дисципліни «Фінанси».
2. Робоча навчальна програма дисципліни «Фінанси».
3. Силабус дисципліни «Фінанси».
4. Тестові завдання для контролю поточної успішності з дисципліни «Фінанси».
5. Контрольні роботи.
6. Екзаменаційні білети з дисципліни.

13. Рекомендована література

Базова

Нормативна література

1. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Європейська хартія місцевого самоврядування [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_036.
5. Закон України «Про акціонерні товариства» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/514-17>
6. Закон України «Про господарські товариства» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
7. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>
8. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1533-14>
9. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2240-14>
10. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97>
11. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1057-15>
12. Закон України «Про пенсійне забезпечення» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1788-12>
13. Закон України «Про страхування» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>
14. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>
15. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
16. Указ Президента України Про положення про Пенсійний фонд України [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/384/2011>

Навчальна література

17. Тимохова Г.Б. Фінанси, гроші та кредит: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Нар. укр. акад. К. : Видавничий дім «Кондор», 2019. 592 с.
18. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Фінанси: Підручник. К. : Ліра-К, 2019. 660 с.
19. Фінанси: навч. посіб. За заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с.
20. Фінанси: Підручник. За заг. ред. Лютого І. О. К. : Ліра-К, 2019. 732 с.
21. Стойко О.Я., Дема Д.І. Фінанси: підручн. К.: Алерта, 2017. 406 с.
22. Романенко О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ. Міністерство освіти і науки України. К : Центр учбової літератури, 2016. 310 с.

Допоміжна

23. Колосова В. П. Фінанси міжнародних інституцій в Україні : монографія / В. П. Колосова; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2016. - 503 с. - Бібліогр.: с. 412-452
24. Абакуменко О. Оцінювання впливу державного боргу на економічне зростання та фінанси держави / О. Абакуменко, М. Омеляненко // Проблеми і перспективи економіки та упр.. - 2016. - № 3. - С. 148-157.
25. Старостенко Г. Вартісно-орієнтоване управління фінансами в сучасних реаліях ведення бізнесу в Україні / Г. Старостенко, А. Сурженко // Проблеми і перспективи економіки та упр.. - 2016. - № 3. - С. 178-186.
26. Варналій З. С. Фінансові інститути та їх значення у розвитку сучасного фінансового ринку України / З. С. Варналій // Економіка і регіон. - 2016. - № 4. - С. 15-21
27. Верещака І. М. Державний борг як складова сфери державних фінансів / І. М. Верещака // Екон. вісн. ун-ту/Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди. - 2016. - Вип. 31/1. - С. 200-208.
28. Шаповал С. Л. Напрями розвитку системи бюджетного планування / С. Л. Шаповал // Екон. вісн. ун-ту/Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди. - 2017. - Вип. 32/1. - С. 204-210.
29. Семененко О. Г. Прогнозування та планування дохідної частини бюджету міста / О. Г. Семененко, С. С. Зелик, М. А. Боголіб // Екон. вісн. ун-ту/Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди. - 2017. - Вип. 32/1. - С. 223-236.
30. Рум'янцева Г. А. Історичні аспекти зародження та розвитку бюджетного законодавства / Г. А. Рум'янцева // Технологія і техніка друкарства. - 2016. - № 3. - С. 114-126.
31. Куцяк В. О. Особисті фінанси в умовах розвитку ринкових відносин в Україні : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / В. О. Куцяк; Терноп. нац. екон. ун-т. - Тернопіль, 2016. - 20 с.
32. Колосова В. П. Фінанси міжнародних інституцій в Україні : монографія / В. П. Колосова; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2016. - 503 с.
33. Котляр В. Моделювання поведінки інвесторів на фінансовому ринку / В. Котляр, О. Смирнова // Зовн. торгівля: економіка, фінанси, право. - 2016. - Вип. 5. - С. 93-105.
34. Гербст О. Міжнародний досвід здійснення операцій РЕПО / О. Гербст // Зовн. торгівля: економіка, фінанси, право. - 2016. - Вип. 5. - С. 106-120.
35. Клімова С. М. Управління публічними фінансами як складова реформи державного управління в Україні / С. М. Клімова // Держава та регіони. Сер. Право. - 2016. - Вип. 3. - С. 84-89.
36. Дейнеко Є. В. Аналіз стану та перспективи організації державного внутрішнього фінансового контролю в умовах реформування державного фінансового контролю України / Є. В. Дейнеко // Бізнес Інформ. - 2016. - № 9. - С. 184-191.
37. Малік Є. О. Сучасний стан державних фінансів України: пріоритети,

- стратегія та ризику / Є. О. Малік, Т. В. Табакова // Проблеми економіки. - 2016. - № 3. - С. 60-67.
38. Розвиток підприємництва в Україні: теорія, методологія та практика : колект. монографія / І. В. Причепка, Т. К. Мещерякова, Т. А. Конєва, Є. О. Шпаковська, О. І. Винокурова; ред.: О. О. Непочатенко . - Умань : Сочінський М. М., 2017. - 243 с.
39. Блакита Г. Державний фінансовий аудит системи вищої освіти / Г. Блакита, О. Откаленко // Зовн. торгівля: економіка, фінанси, право. - 2016. - Вип. 3. - С. 100-113.
40. Макогон В. Бюджетні видатки у системі соціально-економічного розвитку країни / В. Макогон // Зовн. торгівля: економіка, фінанси, право. - 2016. - Вип. 3. - С. 114-124.
41. Россоха В. Експортний потенціал аграрних підприємств / В. Россоха, О. Шарапа // Зовн. торгівля: економіка, фінанси, право. - 2016. - Вип. 4. - С. 44-63.
42. Сопко В. Трансфертне ціноутворення в міжнародних розрахунках / В. Сопко, О. Мельничук // Зовн. торгівля: економіка, фінанси, право. - 2016. - Вип. 4. - С. 93-107.
43. Шаповал С. Планування видатків бюджету в системі фінансово-економічного регулювання / С. Шаповал // Зовн. торгівля: економіка, фінанси, право. - 2016. - Вип. 4. - С. 108-116.
44. Мельник Т. Ідентифікатори фінансових дисбалансів / Т. Мельник, К. Касянок // Зовн. торгівля: економіка, фінанси, право. - 2016. - Вип. 5. - С. 5-15.
45. Ніконова Н. В. Інвестиційна привабливість підприємств: сутність, фактори впливу та оцінка існуючих методик аналізу / Н. В. Ніконова // Екон. вісн. ун-ту/Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди. - 2017. - Вип. 32/1. - С. 81-88.
46. Васильчук І. П. Фінанси сталого розвитку як відповідь на виклики постіндустріальної економіки / І. П. Васильчук // Проблеми економіки. - 2015. - № 2. - С. 213-218.
47. Гордей О. Д. Зубожіння населення України: виклики та загрози для національної економіки / О. Д. Гордей, Б. Д. Пацай // Екон. вісн. ун-ту /Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди. - 2016. - № 29/1. - С. 214-222
48. Бліхар М. М. Публічно-правова діяльність держави у фінансово-інвестиційній сфері / М. М. Бліхар // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". - 2015. - № 825. - С. 18-25.
49. Зінченко Ф. Міжнародний ринок боргових цінних паперів / Ф. Зінченко // Зовн. торгівля: економіка, фінанси, право. - 2016. - Вип. 2. - С. 99-116.
50. Шульга Н. Опціонні операції на міжнародних ринках / Н. Шульга, О. Гербст // Зовн. торгівля: економіка, фінанси, право. - 2016. - Вип. 3. - С. 5-22.
51. Сусіденко Ю. Інноваційний розвиток підприємств: європейський досвід / Ю. Сусіденко, Т. Сіташ // Зовн. торгівля: економіка, фінанси, право. - 2016. - Вип. 3. - С. 23-35

14. Інформаційні ресурси

52. aub.com.ua – сайт Асоціації українських банків
53. bank.gov.ua – сайт НБУ
54. eco-science.net/ - сайт журналу «Актуальні проблеми економіки»
55. <http://minfin.kmu.gov.ua/control/uk> - сайт Міністерства фінансів України
56. zakon.rada.gov.ua – сайт Верховної Ради України

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби

поточного і підсумкового контролів.

2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у методичній комісії факультету, інституту, підписується завідувачем кафедри, головою методичної комісії і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.